

Economisch Profiel Weert

Sterke maakstad met een
duidelijke economische identiteit

Voorwoord

De geschiedenis herhaalt zich

Voor u ligt het economisch profiel van Weert dat gaat fungeren als ons strategisch economisch kompas voor de toekomst. Hierin worden onze economische ambities verwoord. In het economisch profiel wordt duidelijk dat ons verleden bepalend was en is voor de keuzes die we nu maken. Sterker nog: ik durf te stellen dat de geschiedenis zich herhaalt.

In de eerste Nota Ruimtelijke Ordening lag de focus op de Randstad. In de tweede Nota Ruimtelijke ordening van 1966 was de insteek om de stedelijke groei in de Randstad te beperken en in de buurt van grote steden groeikernen aan te wijzen. Weert is zo'n groeikern voor de groeiende stad Eindhoven. Deze geschiedenis lijkt zich te herhalen in het Voorontwerp Nota Ruimte 2024, waarin het ruimtebeeld geschetst wordt van Nederland in 2050 met een doorkijk naar 2100. Hierin wordt Weert gepositioneerd als accommoderende regiokern in de Brainport regio. Daarmee wordt Weert door het Rijk gekoppeld aan de kansen van de Brainportregio.

Tussen 1966 en 2024 hebben we diverse crises gekend en bezworen zoals het in de economie altijd schommelt tussen hoog- en laagconjunctuur. De relatie met de Brainportregio is in goede en slechte tijden blijven bestaan en bouwt voort op een rijk verleden. De strategische ligging van Weert is van oudsher al bepalend geweest. Niet alleen als het gaat om de Brainportregio, maar ook om de Brightlands campussen in Venlo en Sittard-Geleen, de Vlaamse Ruit en de nabijheid van het Ruhrgebied.

Met dit nieuwe economische profiel gaan we meer regie en sturing aanbrengen op de economische ontwikkelingen in Weert. Het biedt niet alleen inzicht in onze huidige sterke punten, maar ook in de kansen die er liggen in een dynamische regio vol innovatie en duurzame groei. We gaan uit van de kracht van Weert. We hebben een rijke geschiedenis als maakstad, gedragen door een sterk MKB. Dit profiel willen we versterken door logische keuzes te maken en daarop in te zetten. Wie kiest, wordt gekozen. Weert groeit verder naar een vooruitstrevende maakstad waar gewerkt en geleerd wordt binnen de productieketens van de technologische maakindustrie, agrofood en andere innovatieve sectoren.

Ik nodig iedereen uit – ondernemers, inwoners en partners – om samen met ons te werken aan een sterk en toekomstbestendig Weert. Samen maken we van onze stad een plek waar wonen, werken en innoveren hand in hand gaan.

Martijn van den Heuvel
Wethouder Economische Zaken

April 2025
Dit is een uitgave
van de gemeente Weert

Vormgeving en opmaak:
Art-is communicatiebureau

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding	10
1.2 Doelen economisch profiel	11
1.3 Functionele benadering	12
1.4 Participatie	13
2. Strategische Visie 'Werken aan Weert 2030' en Omgevingsvisie Weert	15
3. Beeld van de Weerter economie	19
3.1 Ondernemen	20
3.2 Werken	24
3.3 Leren	25
3.4 Wat maakt Weert aantrekkelijk voor bedrijven?	27
3.5 Hoe zien de partijen in Weert het economisch perspectief?	28
3.6 SWOT-analyse op hoofdlijnen	29
4. Waar gaan we voor?	31
4.1. Realistisch ambitieniveau vertaald naar profielkeuze	33
4.2. Gevolgen van de profielkeuze	35
5. Vervolg	39
Bijlage 1: Factbook Economisch Profiel Weert	42

Samenvatting

Weert wil zich sterker profileren als een unieke plek in de technologische maakindustrie, in een modern industrieel landschap met directe verbindingen naar de hoogwaardige waardeketens van Brainport en de innovatieve clusters rondom de Brightlandscampussen. De strategische ligging van Weert, op een knooppunt van transportassen en binnen de invloedssfeer van een aantal sterke economische regio's zoals Brainport Eindhoven, Greenport Venlo, Chemelot en de Vlaamse Ruit biedt unieke kansen voor de versterking van de lokale economie waar Weert proactief op wil inspelen.

Weert is onderdeel van het 'daily urban system' van de Brainportregio. In Weert is de uitgaande pendel hoger dan de inkomende pendel, waarbij de helft van de uitgaande pendel naar de Brainportregio gaat. Dit duidt op een sterke verwevenheid tussen beide regio's. De schaa sprong van de Brainportregio vormt zowel een kans als een uitdaging voor Weert. De ontwikkelingen in de Brainportregio hebben nu al direct invloed op Weert. Zo zijn de afgelopen jaren steeds meer bedrijven vanuit de Brainportregio een plek gaan zoeken in Weert. Door proactief in te spelen op deze ontwikkelingen, kan Weert, binnen de grenzen van wat haalbaar is, de gewenste koers mede bepalen en haar eigen ontwikkeling sturen. Zoals beschreven in de Omgevingsvisie, wil de gemeente Weert niet alleen een aantrekkelijke plek zijn om te wonen, leven en recreëren, maar ook om te werken en ondernemen. Beheerste groei vanuit eigenheid staat voorop. De ambitie is om de werkgelegenheid minimaal op het huidige niveau te behouden. Dit zorgt ervoor dat Weert niet alleen een woonstad, maar ook een werkstad blijft.

De economie van Weert kent een sterke MKB-structuur met talrijke gewortelde familiebedrijven actief in diverse sectoren. De economische diversiteit maakt Weert minder kwetsbaar voor conjunctuurschommelingen. De zakelijke dienstverlening, handel en gezondheidszorg zijn – net als landelijk gezien – dominant in het aantal vestigingen, maar gemeten naar arbeidsplaatsen is het sectorprofiel industrieel. De industrie, en dan met name de maakindustrie, is van oudsher sterk vertegenwoordigd. Zo zijn er relatief veel bedrijven actief in de metaal-industrie en de bouw (productie van bouw- materialen). Tevens is de agrofood-sector dominant. De totale sector maakt ongeveer 20% van de economie uit in Weert. Hierin zijn niet alleen land- en tuinbouwbedrijven begrepen, maar ook toeleveranciers, bedrijven in de maakindustrie, diensten en groothandel en detailhandel. De historische binnenstad en het IJzeren Man-gebied/Kempens-Broek bieden inwoners, ondernemers en bezoekers een breed palet aan voorzieningen.

Op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt staat Weert voor een aantal uitdagingen. Terwijl de vraag naar personeel toeneemt, vergrijst de bevolking en trekken jonge mensen naar andere regio's. Daarnaast is er sprake van ontgroening, te zien in een afname van het aantal leerlingen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Tegelijkertijd is het onderbenut arbeidspotentieel in Weert lager dan gemiddeld. Dat wil zeggen dat de groep werklozen, semi-werklozen en onderbenutte deeltijdwerkers klein is. De vervangingsvraag is dus groot in de komende jaren.

Ondanks de sterke maakindustrie, ontbreekt het Weert aan een duidelijk economisch profiel. Er is weliswaar een sterke aanwezigheid van bedrijven in de metaal- en bouwsector, maar er is weinig samenwerking tussen bedrijven onderling of clustervorming. Dit maakt het moeilijk om een duidelijke economische identiteit te ontwikkelen. De schaa sprong van Brainport biedt Weert een unieke kans om het economisch profiel te versterken. Weert wil deze kans benutten door te investeren in het versterken van de samenwerking tussen maakbedrijven; het behouden en aantrekken van maakbedrijven die opereren binnen dezelfde ketens van Brainport; en tegelijkertijd de economie van Weert sterker te verbinden met de waardeketens en economische sterktes van andere omliggende regio's zoals agrofood (Brightlands Campus Greenport Venlo) en chemie en materialen (Brightlands Campus & Industrial Park Chemelot in Sittard-Geleen).

Daarbij zet Weert in op stuwende bedrijvigheid. Het afzetgebied van deze bedrijven ligt grotendeels buiten de eigen regio, en ze zijn innovatief zoals slimme maakindustrie of agrofood. De stuwende sectoren kunnen niet zonder de verzorgende sectoren zoals dienstverlening, zorg en onderwijs die hun omzet vooral in de gemeente maken. Als stuwende sectoren goed presteren is de verwachting dat het ook goed gaat met verzorgende sectoren. De keuze voor stuwende bedrijvigheid betekent niet dat er geen aandacht meer uitgaat naar andere sectoren zoals detailhandel of recreatie en toerisme. Deze sectoren blijven belangrijk. Er wordt wel nadrukkelijk niet meer ingezet op ongerelateerde logistiek, start-ups en bedrijven die producten produceren die geen toegevoegde waarde hebben in de totale keten van dit economisch profiel. Uiteraard brengt deze keuze ook risico's met zich mee. Keuzes die in de Brainportregio of op de Brightlandscampussen worden gemaakt, kunnen van grotere invloed worden op Weert dan ze nu zijn. Echter is het ook belangrijk dat Weert duidelijke keuzes durft te maken. Immers, wie niet kiest, wordt ook niet gekozen.

1

Inleiding

Dit economisch profiel draagt bij aan de profilering van Weert als een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven, investeerders en talent. Het schetst de huidige en toekomstige ontwikkeling van de Weerter economie en geeft duidelijkheid over de unieke kenmerken, kansen en ambities van Weert. Daarnaast helpt het profiel bij het maken van weloverwogen keuzes over waar Weert zich economisch gezien op wil focussen, zoals specifieke sectoren of samenwerkingsverbanden. Het profiel biedt het kader waarin de economische ambities van Weert worden vastgelegd. Een strategisch kompas voor de gewenste ontwikkeling en groei van de lokale economie waar Weert zich voor de lange termijn (2025-2035) aan verbindt. Dit profiel volgt uit de uitgangspunten van de Strategische – en omgevingsvisie en krijgt zijn beslag in relevante omgevingsplannen, gebiedsvisies, beleidskaders en andere activiteiten en is daarvoor het economisch kader.

Om de economische ambities te bereiken, is het van belang dat de economische identiteit van Weert duidelijk is, en dat Weert scherpe keuzes kan formuleren als het gaat om haar toekomstige economische ontwikkeling. Een goed doordacht economisch profiel is essentieel, zowel intern – om een gedeelde ambitie te creëren – als extern, zodat partijen duidelijk weten waar Weert op inzet en aan verder bouwt.

In essentie draait economische profilering om het identificeren en benadrukken van de unieke eigenschappen van Weert. Profilering en positionering draaien niet alleen om het uitdragen van wat je nu bent, maar vooral om wat je wilt worden. Dit vraagt om een scherpe visie op het gewenste economische profiel, ondersteund door overtuigende argumenten, kwalitatieve inzichten en cijfermatige onderbouwing.

1.1 Aanleiding

Het huidige economisch profiel van Weert dateert uit 2015. In de afgelopen 10 jaar is de economische dynamiek aanzienlijk veranderd en zijn nieuwe ambities vastgesteld, zoals in de Omgevingsvisie en de ruimtelijke ontwikkelstrategie. Weert heeft de ambitie om te groeien. Om als gemeente aantrekkelijk te blijven, is het van cruciaal belang om voldoende ruimte te bieden voor woningbouw, bedrijvigheid, dienstverlening en recreatie. In de Omgevingsvisie Weert wordt benadrukt dat de fysieke ruimte die beschikbaar is voor de ontwikkeling van Weert essentieel is voor het toekomstige succes. De gemeente is dan ook van plan om een nieuw bedrijventerrein te ontwikkelen en tegelijkertijd te zorgen voor een gezonde en veilige woon- en leefomgeving die goed is ontsloten en verbonden met de regio. Dit biedt niet alleen ruimte voor groei, maar ook voor de vestiging van nieuwe bedrijven en de uitbreiding van bestaande bedrijvigheid.

De grootste drukfactor op de economie in Weert komt voort uit de nabijgelegen Brainportregio. Het Voorontwerp Nota Ruimte (Rijksoverheid, 2024) geeft aan dat Weert onderdeel is van het 'daily urban system'¹⁾ van Brainport en een accommoderende functie heeft ten aanzien van Brainport. De komende jaren staat Weert voor de uitdaging om de verwachte sterke groei van bedrijven en inwoners op een doordachte en proactieve manier te faciliteren.

1.2 Doelen economisch profiel

Het economisch profiel van Weert (2025-2035) beoogt de volgende doelen te bereiken:

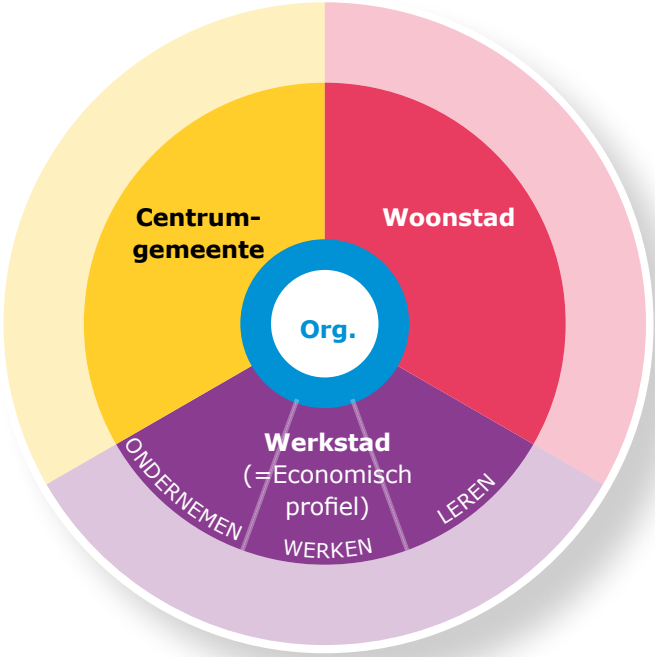
- De 'economische identiteit' van Weert duidelijk te beschrijven;
- De herkenbaarheid van Weert te versterken; onder andere bij andere overheden, zoals Provincie Limburg, gemeenten in Limburg en Noord-Brabant en bij ontwikkelmaatschappijen LIOF, Brabantse Ontwikkelmaatschappij (BOM), Brainport Development, Provinciale ontwikkelmaatschappij België (POM Limburg);
- Een goede basis voor nieuw beleid en uitvoeringsprogramma's waarin economie een thema is. Zowel in het ruimtelijk domein, als in het sociaal domein;
- Meer strategische inzet op samenwerking met partners zoals Keyport, Samenwerkingsverband Midden Limburg (SML), de Regiodeal en de Metropoolregio Eindhoven (MRE).

¹⁾ Een Daily Urban System is een (geografisch) gebied waar werken, wonen en voorzieningen op dagelijkse basis gekoppeld zijn middels pendelverkeer of voorzieningenverkeer (Metropoolregio Eindhoven, 2021).

1.3 Functionele benadering

De economische ontwikkeling van Weert staat niet op zichzelf maar is onlosmakelijk verbonden met de andere functies van de stad. In de Omgevingsvisie komt deze samenhang duidelijk naar voren in de ambitie: “Weert is een plek waar je wilt en kúnt wonen. Een compacte stad met een goed voorzieningenniveau én goed bereikbaar. Het is er gezond, duurzaam en veilig wonen, werken en leven” (Omgevingsvisie Weert, 2024). Het economisch profiel focust zich op Weert als werkstad, waarbij deze functie complementair verbonden is met de betekenis van Weert als centrumgemeente en woonstad zoals in de onderstaande afbeelding wordt weergegeven.

Figuur 1: Drie functies van Weert (bewerking door Strategy Unit)

Drie functies volgens de Omgevingsvisie:

- **Centrumgemeente:** “Weert wil een complete stad voor zijn inwoners en de nabije regio zijn en blijven (...) met behoud voorzieningen”
- **Woonstad:** “Weert is een plek waar je wilt en kúnt wonen.”
- **Werkstad:** “Werkstad blijven, dat betekent dat we de werkgelegenheid minimaal op het huidige peil willen houden.”

Agglomeratie: Welke basisvoorwaarden moeten worden gecreëerd?

- Hier gaat het om de randvoorwaarden die nodig zijn om Weert als centrum-gemeente, woongemeente en werkstad te ondersteunen, zoals infrastructuur, duurzaamheid en mobiliteit.

Organisatie: Hoe vindt ontwikkeling in samenhang plaats?

- Dit verwijst naar hoe Weert deze functies effectief op elkaar afstemt en samen laat werken, met een integrale aanpak voor ruimte en economische ontwikkelingen.

1.4 Participatie

In opdracht van de gemeente heeft adviesbureau Strategy Unit ondersteuning geboden bij het opstellen van dit profiel. Zij hebben onder andere gerichte interviews afgenomen met twee belangrijke groepen: stakeholders (vertegenwoordigers van gevestigde bedrijven en andere betrokkenen uit Weert) en procespartijen (partnerorganisaties die een relevante buitenstaandersblik hebben op het economisch profiel van Weert of die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de regio). In totaal zijn er 24 interviews afgenomen, die waardevolle inzichten hebben opgeleverd over de kansen, uitdagingen en samenwerkingsmogelijkheden voor de economische ontwikkeling van Weert. Daarnaast zijn er belangrijke resultaten verzameld uit deskresearch, data-analyse en een enquête waar 103 Weerter bedrijven op hebben gereageerd. De resultaten van de deskresearch, interviews en enquête zijn geïntegreerd en vormen gezamenlijk de fundamenten van dit economisch profiel. De resultaten zijn teruggekoppeld naar en besproken met de geïnterviewden.

2

Strategische Visie 'Werken aan Weert 2030' en Omgevingsvisie Weert

Weert heeft duidelijke ambities voor de komende jaren, gericht op het versterken van de lokale economie en het bevorderen van een aantrekkelijke en toekomstbestendige leef- en werkomgeving. Deze ambities zijn vastgelegd in de strategische visie 'Werken aan Weert 2030 Verwonder je in de groene thuishaven Weert' en de Omgevingsvisie Weert. Hierin ligt de nadruk op het ontwikkelen van Weert tot een dynamisch en duurzaam makerscentrum waar, naast oude ook nieuwe ambachten in een hedendaagse circulaire economie een plek vinden. De visies zijn vertaald naar een aanpak voor realisatie in de ruimtelijke ontwikkelstrategie waarin keuzes voor een goede leef-omgeving zijn gemaakt. Ook is in deze strategie onder andere aangegeven waar er werklocaties worden gerealiseerd. Hieronder lichten we de hoofdlijnen uit de bestaande visies toe voor zover deze relevant zijn voor het economisch profiel.

Ondersteuning van het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) en behoud werkgelegenheid

Het MKB vormt de ruggengraat van de Weerter economie. De gemeente wil dit segment verder versterken en streeft ernaar om gevestigde ondernemers een plek te blijven bieden in Weert, met als doel het behoud en de groei van lokale werkgelegenheid. Een van de grootste uitdagingen voor Weert is de groeiende vraag naar personeel, veroorzaakt door de vergrijzing van de bevolking, robotisering en automatisering. Het aantal banen in Weert is ongeveer gelijk aan de omvang van de beroepsbevolking en de gemeente wil de werkgelegenheid minimaal op het huidige peil houden.

Inzet op de maakindustrie

Weert is van oudsher een industrie en ambachtsstad. De industrie, en dan met name de maakindustrie, is sterk vertegenwoordigd (ook te zien in de Ruimtelijke Economische Verkenning 2024 van de Rijksoverheid). De sector is niet alleen op zichzelf belangrijk, maar zorgt tevens voor indirecte werkgelegenheid in andere sectoren in Weert en de regio (bijvoorbeeld in de zakelijke dienstverlening). Bovendien is de maakindustrie aanjager voor ontwikkelingen en innovaties in andere sectoren, zoals agrofood, biobased economy, zorg en logistiek. Op dat DNA borduren we voort.

Versterken van samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid

Een andere belangrijke ambitie van Weert is het verbeteren van de samenwerking tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en de overheid. De Omgevingsvisie Weert onderstreept de noodzaak van een actieve samenwerking met partners zoals Keyport en Parkmanagement en het stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen de overheid, bedrijven en onderwijsinstellingen. Er is aandacht voor een betere aansluiting tussen opleidingen en de behoeften van de arbeidsmarkt. De gemeente wil deze samenwerking verder versterken om zo een innovatie- en werkgelegenheidsklimaat te creëren waarin zowel bedrijven als werknemers kunnen floreren. De Omgevingsvisie Weert benadrukt daarnaast dat Weert optimaal verbonden moet zijn met andere steden en campussen in de regio en daarbuiten, waardoor er meer mogelijkheden ontstaan voor economische groei en samenwerking.

Lokaal en regionaal: krachtige netwerken

De gemeente Weert zet sterk in op samenwerking tussen bedrijven en overheid om het economisch profiel te versterken. Dit gebeurt onder meer via Bedrijven Investeringszones (BIZ), samenwerkingsverbanden met Nederweert en Cranendonck en economische netwerkspanningen door Keyport, het regionale samenwerkingsverband van bedrijfsleven, onderwijs en overheid (triple helix) om innovatie en groei in Midden-Limburg te bevorderen. Het Huis van de Techniek en de Regiodeal zijn hier een goed voorbeeld van. Ook Parkmanagement Weert is een belangrijke organisatie die ondernemers op de bedrijventerreinen in de breedste zin ondersteunt.

Impact energietransitie

De energietransitie vraagt om nieuwe inzichten en verkenningen. Daarom wordt er gewerkt aan een nieuw energieperspectief gebaseerd op de bestaande scenario's van het PBL. Dit energieperspectief geeft ons inzicht in hoe om te gaan met de vraag naar en aanbod van energie om de economische groei en de woningbouwopgave te realiseren. De ruimteclaim van deze transitie is fors, zowel boven- als ondergronds. De overgang van fossiele naar duurzame energie levert ook kansen op zoals de handel in duurzame energie en de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten.

3

Beeld van de Weerter economie

Weert is in Midden-Limburg strategisch gelegen op een knooppunt van transportassen (A2, Zuid-Willemsvaart, spoorlijn) en binnen de invloedssfeer van een aantal sterke economische regio's met elk hun eigen profiel: Brainport Eindhoven, Greenport Venlo, Chamelot en de Vlaamse Ruit. De bereikbaarheid is uitstekend door de ligging aan de A2, het intercystation en de nabijheid van internationale luchthavens. Deze strategische ligging draagt bij aan de veelzijdige en solide economische basis van Weert.

In dit hoofdstuk wordt de Weerter economie geanalyseerd op een aantal onderdelen:

- Ondernemen
- Werken
- Leren
- Wat maakt Weert aantrekkelijk voor bedrijven?
- Hoe zien de partijen in Weert het economisch perspectief?

Tot slot volgt een SWOT-analyse op hoofdlijnen.

3.1 Ondernemen

Weert heeft het karakter van een MKB-economie met een groot aantal gewortelde familiebedrijven.

In Weert is het midden- en kleinbedrijf (MKB) sterk vertegenwoordigd. Het aandeel bedrijven met 10-250 werknemers is twee keer zo hoog als het nationaal gemiddelde (nationaal 3,2%, in Weert 5,9%). Wel zijn er maar weinig grootbedrijven (dat wil zeggen; bedrijven met meer dan 250 werknemers). De aanwezigheid van een groot aantal gewortelde familiebedrijven in uiteenlopende eindmarkten maakt Weert bewezen flexibel en minder gevoelig voor conjunctuurschommelingen. Er zitten unieke bedrijven in Weert, maar die zijn onvoldoende zichtbaar om Weert een herkenbare economische profilering te geven.

Weert is een maakstad vanwege de aanwezigheid van de nodige industrie van middelgrote schaal.

Zakelijke diensten, handel en gezondheidszorg zijn – net als nationaal gezien – dominant in het aantal vestigingen, gemeten naar arbeidsplaatsen is het sectorprofiel industrieel. De industrie, en dan met name de maakindustrie, is van oudsher sterk vertegenwoordigd (23% van de arbeidsplaatsen). Zakelijke dienstverlening is in Weert ondergemiddeld aanwezig.

Tabel 1: Relatieve sectorindeling arbeidsplaatsen (bewerking door Strategy Unit)

Relatieve sectorindeling arbeidsplaatsen (op volgorde Weert)	Weert	Limburg	Landelijk
Collectieve dienstverlening	28%	31%	31%
Zakelijke dienstverlening	25%	28%	32%
Industrie	23%	18%	16%
Handel	19%	18%	17%
Overige diensten	3%	2%	2%

Specialisaties in de maakindustrie zijn er in de metaal en in de bouw. Ook de agrofood is drijver voor de economie.

Op deze subsectoren is de specialisatiegraad tot ruim 2 keer gemiddeld. Metaal komt als topsector naar voren in zowel relatieve als absolute arbeidsplaatsen. Daarnaast drukt de agrofoodsector (de gehele productieketen van primaire sector, toelevering, verwerkende industrie tot aan detailhandel) haar stempel op de Weerter economie. De agrofoodsector is over het algemeen een sector die een hoge productiviteit heeft en ook aanwezig is op regionaal schaalniveau.

Bedrijven opereren stand-alone door verschillende eindmarkten en een duidelijk 'weefsel' is niet herkenbaar.

Bedrijven leveren ieder afzonderlijk toe aan hun opdrachtgevers. Ze zijn echter niet onderling in de keten (supply chain) verbonden. In bijvoorbeeld de metaal-industrie leveren bedrijven toe aan uiteenlopende eindmarkten zoals transport, defensie, medisch, food en vrije tijdsector/attractieparken. Die markten vergen een grote diversiteit aan specificaties ofwel de eisen waar een metaalproduct aan moet voldoen. Door de diversiteit die dit aan type bedrijven en subsectoren oplevert is er weinig onderlinge verbondenheid tussen de bedrijven. Het resultaat is een economie die weliswaar robuust is voor conjunctuurschommelingen in de markt, maar zonder manifeste clusters van bedrijven. Hoewel er

2) Volgens de SBI codering is de chemische industrie sterk vertegenwoordigd. Omdat in deze sector volgens deze codering ook o.a. Tresa en de betonverwerkende bedrijven bevat, spreken we hier van bouw om het juiste beeld te geven.

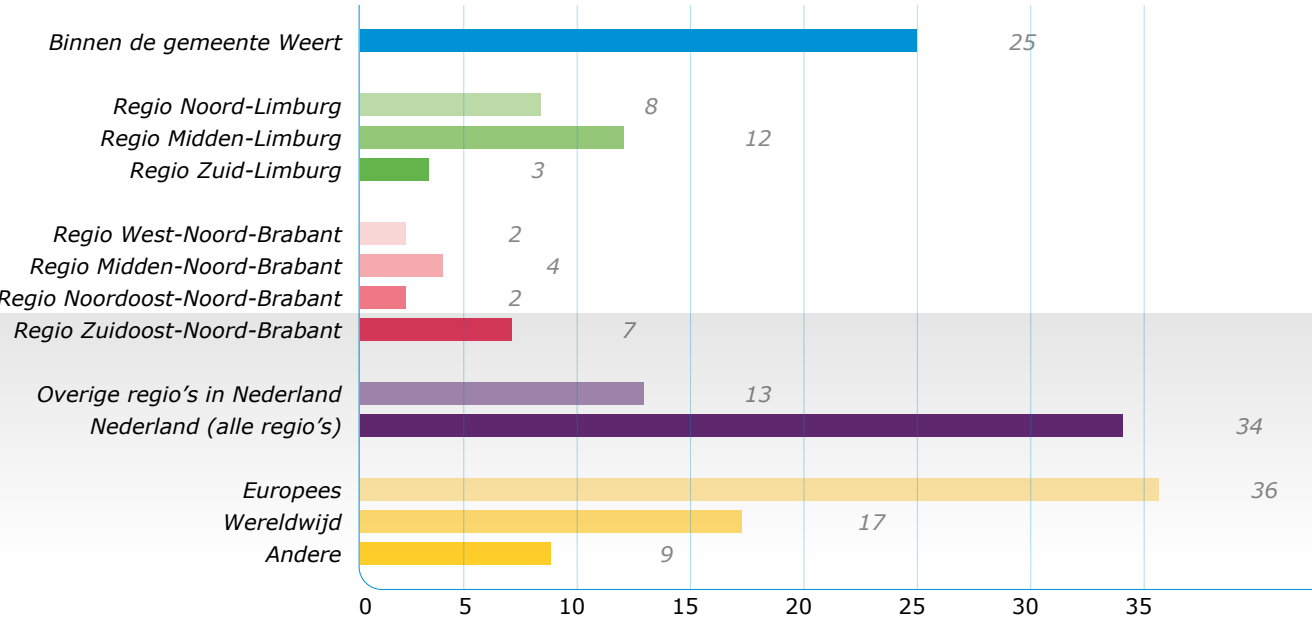

sterke vertegenwoordiging is in diverse subsectoren, zoals bouw²⁾ en metaal, ontbreekt een onderling netwerk dat de industrieën kan verbinden en versterken. Dit maakt de maakindustrie minder veerkrachtig voor collectieve groei en innovatie. Bovendien blijven de sterke punten en rode draden van het Weerter sectorprofiel hierdoor onopgemerkt.

Bedrijven in Weert betrekken hun grondstoffen op zowel internationale als nationale markten en leveren producten vooral aan nationale afnemers en de regio Midden-Limburg.

Deze externe gerichtheid biedt mogelijkheden voor internationale samenwerking, maar laat ook kansen liggen om regionaal en in relatie tot de Brainportregio en de economische ketens te versterken en de regionale economie verder te ontwikkelen.

Enquête: Waar kopen bedrijven in Weert grondstoffen in?

De circulaire transitie vormt voor ondernemers nog een uitdaging.

Het Rijksbrede Programma Circulaire Economie streeft naar 100% circulair in 2050, de duurzame economische transitie is dus urgent. Nederland wil hierin vooroplopen en ook Weert conformeert zich aan de Rijksdoelen en speelt een actieve rol door initiatieven te faciliteren zoals Zuyd Perron Circulair, waar lokale ondernemers advies over circulariteit kunnen inwinnen en gebruik kunnen maken van de kennis van Zuyd Hogeschool. Daarnaast wordt er in de regio samengewerkt met het onderwijs en ondernemers via Keyport, en is er een actieve groep ondernemers die circulair ondernemen bevordert. In 2024 is een grondstofstromenanalyse uitgevoerd die waardevolle inzichten en bouwstenen voor beleid heeft opgeleverd. De circulaire transitie in Weert kent ook uitdagingen. Binnen de maakindustrie zijn er nog te weinig kennis en handelingsperspectieven om de overstap naar circulariteit op grotere schaal te realiseren (Rode Draden Rapport, 2024). Ondernemers die circulair willen werken, lopen vaak tegen praktische vragen aan en informatie is vaak versnipperd en lastig toegankelijk. Om de transitie naar een circulaire economie succesvol te laten verlopen, is het cruciaal om ondernemers gericht te ondersteunen en samenwerking te bevorderen.

De agrofoodsector is een belangrijke sector in Weert, maar staat voor een ingrijpende transformatie.

De agrofoodsector speelt een belangrijke rol, zowel economisch als op het gebied van voedselzekerheid, energie, gezondheid en natuur. Dat de sector sterk is in Weert, zien we bijvoorbeeld aan de grootschalige eierverwerking, de intensieve veehouderij en de innovatieve plantveredeling. Er is sprake van een sterke verwevenheid met de maakindustrie en de dienstensector. In het buitengebied van Weert is de laatste jaren een afname van het aantal intensieve veehouderijbedrijven zichtbaar. Deze afname zet in de nabije toekomst door en wordt daarbij versneld door verschillende opkoopregelingen. Aan de andere kant is het aantal paardenhouderijen sterk gegroeid, in aantal inmiddels groter dan intensieve veehouderijbedrijven. De toegevoegde waarde van het gehele agrofood complex in Weert (van landbouw tot winkel) bedroeg in 2015 €400 miljoen (in 2025 wordt dit cijfer geactualiseerd), ruim 20% van de totale toegevoegde waarde. De sector staat echter voor grote en complexe uitdagingen en heeft een systeemverandering nodig om toekomstbestendig te worden. Innovatie binnen de gehele keten wordt beperkt door een te gefragmenteerde aanpak, terwijl samenwerking en een gedeelde visie essentieel zijn. In de regio werkt Keyport met ondersteuning vanuit Greenport Venlo samen aan een integrale strategie om de sector te transformeren en duurzame groei te realiseren via het Economisch Actieprogramma Agrifood. Dit programma richt zich op het uitstippelen van een gedeelde koers, met duidelijke doelstellingen op korte en lange termijn, om gezamenlijk de gewenste toekomst voor de sector te bereiken. Vanuit dit programma is Weert aangesloten bij FoodNL.

FoodNL

Via Keyport is Weert aangesloten bij FoodNL. FoodNL is het samenwerkingsverband van vier multihelix agrifoodregio's in Nederland: AgriFood Capital, FruitDelta Rivierenland, Greenport Venlo en Regio Foodvalley. Samen vormen zij het grootste aaneengesloten en meest innovatieve voedselproductieregio van Europa. Centraal staat de lobby richting Brussel en Den Haag waarbij met ondernemers en kennisinstellingen wordt samengewerkt aan groei en innovatie in AgriFood. Focus ligt op twee thema's nl. voeding & gezondheid en op eiwitinnovatie.

De historische binnenstad van Weert biedt een breed en compleet palet aan commerciële en niet-commerciële functies.

De binnenstad is van groot belang voor inwoners, ondernemers, bezoekers en toeristen. Het is een ontmoetingsplek waar ruimte is voor werken, wonen, cultuur en evenementen. Daarnaast fungeert de binnenstad als uithangbord voor de gemeente. Weert vervult bovendien een centrumfunctie in de regio, met een breed scala aan voorzieningen waaronder die in de binnenstad. Een aantrekkelijke binnenstad is tevens een belangrijke factor voor de vestiging van (inter) nationale bedrijven en hun medewerkers. Vanwege deze rol en de uitdagingen die de binnenstad kent, waaronder hoge leegstand, is het van belang om te (blijven) investeren in de binnenstad. Hiertoe is een Omgevingsprogramma Binnenstad Weert opgesteld. In het programma wordt gewerkt aan de vier doelen uit de Omgevingsvisie voor de binnenstad: vitale binnenstad, versterken identiteit, klimaat adaptief centrum en behoud van een goed bereikbare binnenstad. Investerings vinden plaats binnen het historische stedenbouwkundige raamwerk van straten en met versterking van de groene sfeerbeleving.

De recreatieve en toeristische sector kan profiteren van de verwachte groei van het binnenlands toerisme.

Recreatie en toerisme zijn voor Weert van groot belang. Voor de economie, maar ook voor het voorzieningenniveau en voor een nieuwe invulling van het erfgoed en agrarisch vastgoed. Met het IJzeren Man-gebied beschikt Weert over een sterk ontwikkeld en aantrekkelijk gebied: educatief en natuur inclusief, met een divers aanbod voor verschillende doelgroepen. Dit maakt het IJzeren Man-gebied ook tot een perfecte toegangspoort tot het Grenspark Kempen~Broek. Dit grensoverschrijdende gebied is in 2024 erkend als Unesco Biosfeergebied. De komende jaren wordt landelijk een groei van het binnenlands toerisme voorspeld. Om de kansen van deze groei ten volste te benutten zijn beleving, kwaliteit en samenhang in het aanbod en een groene verbinding tussen het centrum van Weert en het IJzeren Man-gebied en de omliggende dorpen van belang. De vele gasten, die jaarlijks op Vakantiepark De Weerterbergen verblijven laten - aangetrokken door regionale trekkers als Eindhoven, het Designer Outlet Center, de Maasplassen en Toverland (Sevenum) - de historische binnenstad en voorzieningen van Weert nog te vaak links liggen.

Strategische voorzieningen binnen handbereik

Weert beschikt over diverse strategische voorzieningen die bijdragen aan het vestigingsklimaat en werkgelegenheid. Voorzieningen die ook meerwaarde hebben voor de versterking en instandhouding van de regionale verzorgingspositie van de gemeente. Naast de binnenstad als multifunctioneel geheel en recreatief toeristische voorzieningen zijn dit bijvoorbeeld het St. Jans Gasthuis, ROC Gilde Opleidingen, sportfaciliteiten, het intercitystation en culturele voorzieningen zoals het theater, de bibliotheek, het museum, het centrum voor cultuureducatie en het poppodium.

3.2 Werken

Banenprofiel: bovengemiddeld industrieel, veelal op bedrijventerreinen.

Weert heeft een bovengemiddeld industrieel banenprofiel, met een groot deel (45%, ten opzichte van 30% landelijk) van de werkgelegenheid geconcentreerd op de bedrijventerreinen. Met een werkzame beroepsbevolking van ongeveer 26.000 personen zijn er in totaal circa 25.500 banen (0,98 baan per werkende). Deze banen worden ingevuld door met name praktisch geschoold talent. De industriële sector, groothandel en de zorg zijn de banenmotors in de regionale arbeidsmarkt.

Pendel: meer uitgaande dan inkomende forenzen, waarvan de helft van de uitgaande pendel naar de Brainportregio gaat.

De pendelstromen in Weert wijzen uit dat er meer uitgaande dan inkomende forenzen zijn. Een significant deel van de inwoners werkt buiten de gemeentegrenzen, waarbij de helft naar de Brainportregio pendelt. Dit onderstreept de strategische ligging van Weert binnen het bredere arbeidsmarktgebied, maar legt ook druk op het lokale aanbod van werk.

De Arbeidsmarktregio Midden-Limburg (AMR ML) staat voor grote uitdagingen.

Weert is onderdeel van de arbeidsmarktregio Midden-Limburg. Veranderingen in omvang en samenstelling van de bevolking van de arbeidsmarktregio hebben

gevolgen voor de arbeidsmarkt. Terwijl de vraag toeneemt, vergrijsst de bevolking en trekken jonge mensen naar andere – in hun ogen meer aantrekkelijke – regio’s. Hierdoor verlaten meer mensen de arbeidsmarkt dan er bij komen. Het aandeel werkenden van 50 jaar en ouder is in Midden-Limburg met 36% hoger dan het landelijk gemiddelde (31%). De vervangingsvraag is dus groot: in de periode tot 2035 circa 30.000 medewerkers. Daarnaast is er sprake van ontgroening, te zien in een afname van het aantal leerlingen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Er is onvoldoende personeel om deze vervangingsvraag te vullen. Met name in de sectoren zorg, onderwijs, techniek, industrie, ICT en transport en logistiek is een grote vraag naar arbeid. Het onderbenut arbeidspotentieel is in Weert lager dan gemiddeld. Dat wil zeggen dat de groep werklozen, semi-werklozen en onderbenutte deeltijdwerkers klein is.

Tabel 2: Kerncijfers arbeidsparticipatie en beroepsbevolking (bewerking door Strategy Unit)

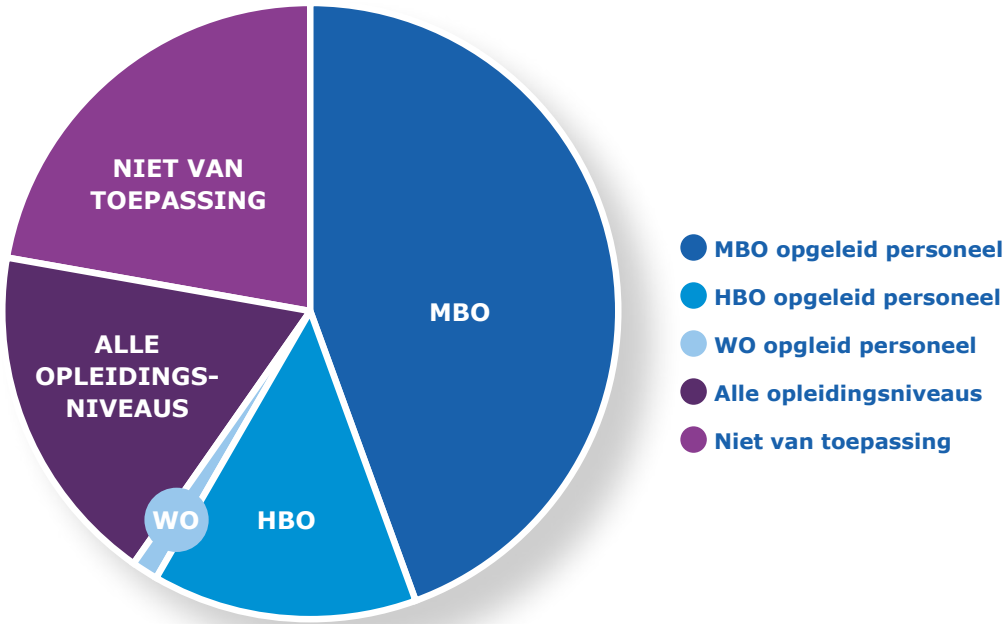
	Weert	Limburg	Landelijk
Beroepsbevolking/potentiële beroepsbevolking (bruto arbeidspotentieel)	0,73	0,73	0,75
Werkzame beroepsbevolking/potentiële beroepsbevolking (netto arbeidspotentieel)	0,70	0,69	0,72
Onbenut arbeidspotentieel	8,8%	9,2%	10,1%
-onderbenut deeltijd	...	3,8%	4,3%
-werklozen	3,4%	2,7%	3,1%
-semiwerklozen	...	2,7%	2,7%

3.3 Leren

Weert beschikt over een middelbaar opgeleide beroepsbevolking. De lokale maakindustrie en praktijkgerichte sectoren hebben hier ook behoefte aan.

Bedrijven in de regio zijn vooral op zoek zijn naar medewerkers met MBO-vaardigheden. Het aandeel WO-opgeleide bevolking is sterk ondergemiddeld (maar wel stijgende).

Enquête: Naar welke opleidingsniveaus zijn bedrijven op zoek?

Hoewel de groene druk – de verhouding van jongeren tot de werkzame bevolking – momenteel lager is dan het landelijke gemiddelde, zal deze druk de komende jaren fors toenemen. Dit betekent druk op de arbeidsmarkt, maar ook toenemende noodzaak om de jeugd vast te houden door hen aantrekkelijk onderwijs en carrièremogelijkheden te bieden.

Tabel 3: Kerncijfers beroepsbevolking (bewerking door Strategy Unit)

	Weert	Limburg	Landelijk
Potentiële beroepsbevolking/bevolking	0,74	0,76	0,75
Beroepsbevolking/bevolking	0,53	0,54	0,57
Werkzame beroepsbevolking/bevolking	0,51	0,52	0,55
Grijze druk	0,44 (groeidend tot 0,54 in 2040)	0,43	0,34
Groene druk	0,32 (groeidend tot 0,38 in 2040)	0,31	0,36

Een passende onderwijsinfrastructuur is essentieel voor het behouden van jonge mensen in de regio én voor de arbeidsmarktparticipatie. Op het niveau van het primair en voortgezet onderwijs heeft Weert verschillende scholen die kwalitatief onderwijs bieden. Er wordt ingezet op een passend aanbod aan onderwijs om de talenten van jongeren te benutten om een constante stroom aan goed opgeleide jongeren, volwassenen en zij-instromers voor onze bedrijven te behouden. Extra versterking van het MBO in brede zin (inclusief de betrokkenheid van het bedrijfsleven) is nodig. In het primair en voortgezet onderwijs wordt gefragmenteerd op techniek ingezet middels het Spark Tech Lab (PO) en het Technasium (VO), en op VMBO niveau biedt het Kwadrant praktijkonderwijs aan.

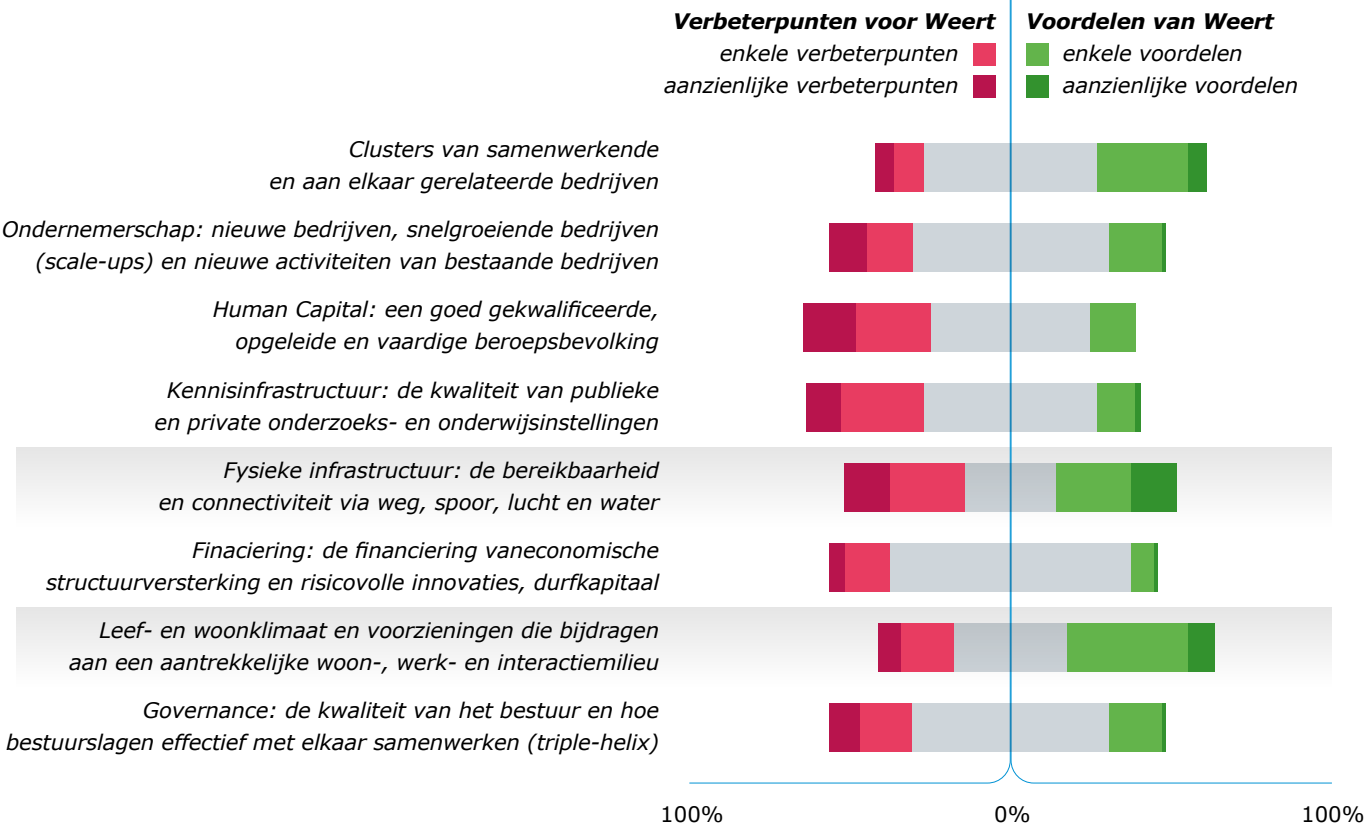
3.4 Wat maakt Weert aantrekkelijk voor bedrijven?

Via een enquête zijn ondernemers gevraagd naar hun mening, behoeften en wensen voor de komende jaren. Onderstaand enkele belangrijke conclusies.

Ruimtelijke vestigingsplaatsfactoren zijn op orde.

De bedrijventerreinen in de gemeente zijn toekomstbestendig en spelen een belangrijke rol in de lokale economie. Hoewel het beschikbare aantal kavels beperkt is, voldoen de terreinen aan hoge ruimtelijke, technische en economische standaarden. De goede bereikbaarheid via weg, water en spoor, met directe verbindingen naar onder andere Eindhoven en de Brainportregio, maakt Weert aantrekkelijk voor bedrijven. Kempen Airport fungeert bovendien als een regionaal economisch asset, wat de multimodale aantrekkelijkheid verder versterkt. De nabijheid van natuur, zoals Kempen~Broek, draagt bij aan een gezond woon- en leefklimaat.

Enquête: Beoordeling aspecten vestigingsklimaat

De belangrijkste drijfveren voor bedrijven om zich in Weert te vestigen is de beschikbaarheid van vestigingsruimte geweest en de uitstekende bereikbaarheid over de weg.

Weert ligt op een knooppunt van transportassen, waaronder de A2, Zuid-Willemsvaart en de spoorlijn, en is strategisch gepositioneerd binnen invloedrijke economische regio's zoals Brainport Eindhoven en Greenport Venlo. Bedrijven profiteren van de multimodale terminal De Kempen (haven) en de logistieke voordelen van de regio. Het aanbod aan vestigingsruimte is inmiddels zeer beperkt. De kwantitatieve vraag ligt volgens de Stec Groep (2022) tussen de 21 en 44 hectare voor de periode 2022 tot en met 2030. Daarbij is er druk vanuit de Metropool Regio Eindhoven (MRE), waar de behoefte aan nieuwe bedrijven-terreinen hoog is (geprognosticeerde groei: 700 hectare).

Ondanks deze sterke punten zetten wetgeving van de Rijksoverheid en lange wachttijden voor energieaansluitingen een rem op verdere vestiging van bedrijven in Weert. Dit vertraagt investeringen en uitbreidingsplannen, zo geven bedrijven aan.

3.5 Hoe zien de partijen in Weert het economisch perspectief?

Stakeholders zijn gevraagd de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor de economie in Weert te benoemen.

STERKES: de strategische ligging, goede bereikbaarheid, groot arbeidsmarkt-bereik, goed onderhouden bedrijventerreinen en een aangename woon- en leefomgeving.

ZWAKTES: o.a. het ontbreken van een duidelijk economisch profiel, beperkte uitbreidingsruimte, gebrek aan hoger beroepsonderwijs, onvoldoende samenwerking tussen bedrijven, concurrentiedruk en een binnenstad met te weinig aantrekkingskracht.

KANSEN: het aantrekken van hightech bedrijven binnen de maakindustrie, bijdragen aan de groei van de Brainportregio, het versterken van het eigen economisch profiel, het dienen als toeleverancier voor hightech en Chemelot, het ontwikkelen van een techniekcampus, versterken van de clusterontwikkeling, het stimuleren van de stedelijke economie en de realisatie van studentenhuisvesting en flexwerkconcepten rondom het station.

BEDREIGINGEN: de druk op bedrijventerreinen en de woningmarkt door schaalvergroting, de betaalbaarheid van woningen, personeelsverlies naar de Brainportregio, onvoldoende groei ruimte voor het MKB en de afhankelijkheid van Eindhoven.

3.6 SWOT-analyse op hoofdlijnen

Op basis van de input van de stakeholders is er een SWOT-analyse op hoofdlijnen opgesteld. Een gedetailleerdere weergave is terug te vinden in bijlage 1: het Factbook Economisch Profiel Weert.

Het ontwikkelperspectief voor het economisch profiel van Weert wordt bepaald door de resultaten van interne sterktes en zwaktes te combineren met externe kansen en bedreigingen. Dit vormt een raamwerk dat inzicht geeft in het juiste ambitieniveau voor economische ontwikkeling. Uit deze analyse komen vier ambitieniveaus naar voren: offensief, proactief, reactief en defensief.

4

Waar gaan we voor?

Uit de analyses komt Weert naar voren als een MKB-gedreven maakstad met een praktisch geschoolde beroepsbevolking. De schaa sprong van de Brainportregio biedt Weert een unieke kans om het economisch profiel te versterken. Dit kan worden gerealiseerd door te investeren in sectoren zoals metaal, bouw en agrofood en door proactief samen te werken met de Brainportregio en de Brightlandscampussen, waarmee Weert haar regionale positie verder kan versterken.

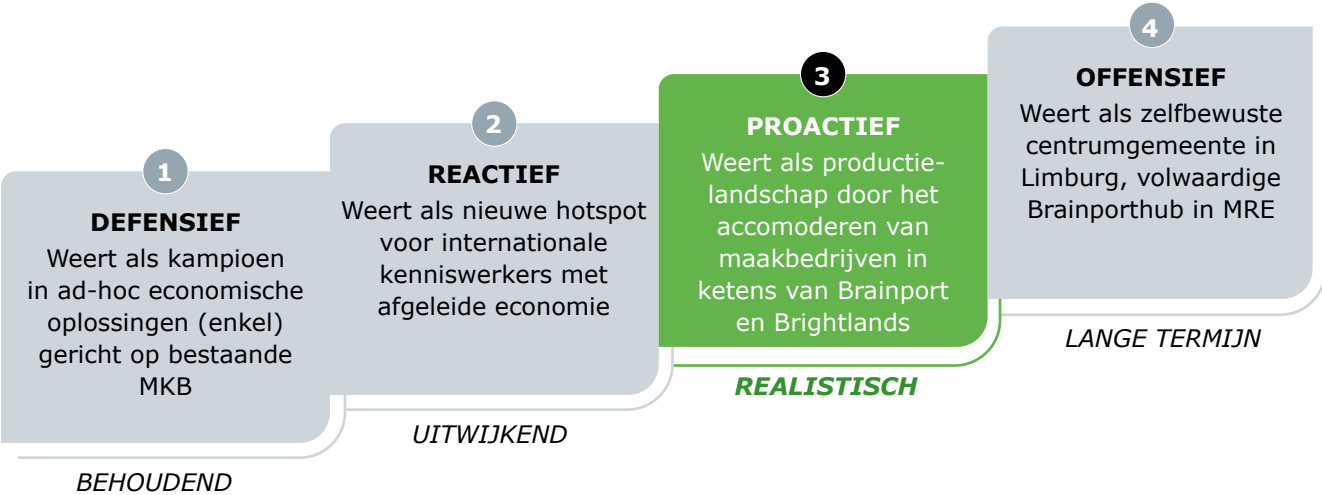
Op basis van deze analyse kan het ambitieniveau bepaald worden. Figuur 2 toont het economisch ontwikkelpad van Weert, bestaande uit vier ambitieniveaus en de bijbehorende strategieën:

- **Ambitieniveau 1 – Behoudende, defensieve strategie**
Dit niveau richt zich op het faciliteren van het bestaande mkb, met als doel het behoud van de huidige economische structuur in Weert. De focus ligt op het consolideren van wat er al is, zonder actieve inspanningen om nieuwe economische ontwikkelingen aan te trekken. Deze strategie is overwegend kenmerkend voor de huidige situatie van Weert.
- **Ambitieniveau 2 – Uitwijkende, reactieve strategie**
Hier wordt vooral gereageerd op externe ontwikkelingen die Weert beïnvloeden. In dit scenario ontwikkelt Weert zich tot een hotspot voor internationale kenniswerkers, waarbij de economie vooral voortbouwt op afgeleide activiteiten die ontstaan vanuit deze nieuwe groep inwoners.

- **Ambitieniveau 3 – Proactieve strategie**
Dit ambitieniveau positioneert Weert als een productielandschap dat zich richt op het aantrekken en faciliteren van maakbedrijven binnen de waardeketens van de toekomst. Dit niveau benadrukt regionale samenwerking en strategische voorbereiding op toekomstige economische behoeften. Door een open en verbindende houding in te nemen, versterkt Weert zijn positie binnen de regio, met een duidelijke focus op maakindustrieën die aansluiten bij de dynamiek van Brainport Eindhoven en de Brightlandscampussen.
- **Ambitieniveau 4 – Offensieve, langetermijnstrategie**
Dit ambitieniveau richt zich op de verre toekomst. Het voorziet Weert als een zelfbewuste centrumgemeente in Limburg en een volwaardige Brainport-hub binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE).

Conclusie: *Op basis van voorgaande analyse is het meest logische en haalbare ambitieniveau voor Weert: ambitieniveau 3, de proactieve strategie. Dit ambitieniveau biedt Weert de kans om actief vorm te geven aan haar toekomst en gaat verder dan enkel reageren op externe ontwikkelingen of het behouden van de huidige situatie. Het legt de focus op strategische investeringen en samenwerking, waarbij Weert zich positioneert als een essentieel productielandschap binnen waardeketens die steeds belangrijker worden. Door haar industrieën te koppelen aan de dynamiek van Brainport Eindhoven en van de Brightlandscampussen, kan Weert niet alleen profiteren van regionale kracht, maar ook haar eigen positie versterken als innovatieve maakstad. Het is een strategie die trots op het bestaande combineert met een open blik op de toekomst.*

Figuur 2: Economisch ontwikkelpad voor Weert (bewerking door Strategy Unit).

Stuwende bedrijvigheid

Stuwende bedrijvigheid is innovatief en het afzetgebied ligt grotendeels buiten de eigen regio. Groei van 'stuwende' bedrijfsactiviteiten zorgt doorgaans voor extra werkgelegenheid en daardoor automatisch voor groei van het verzorgende, dienstverlenende gedeelte van de economie. Het geldt dat stuwende bedrijfsactiviteiten van buiten naar binnen het systeem halen, circuleert vervolgens binnen de regionale of gemeentelijke verzorgende economie: de kapper, de loodgieter en de notaris.

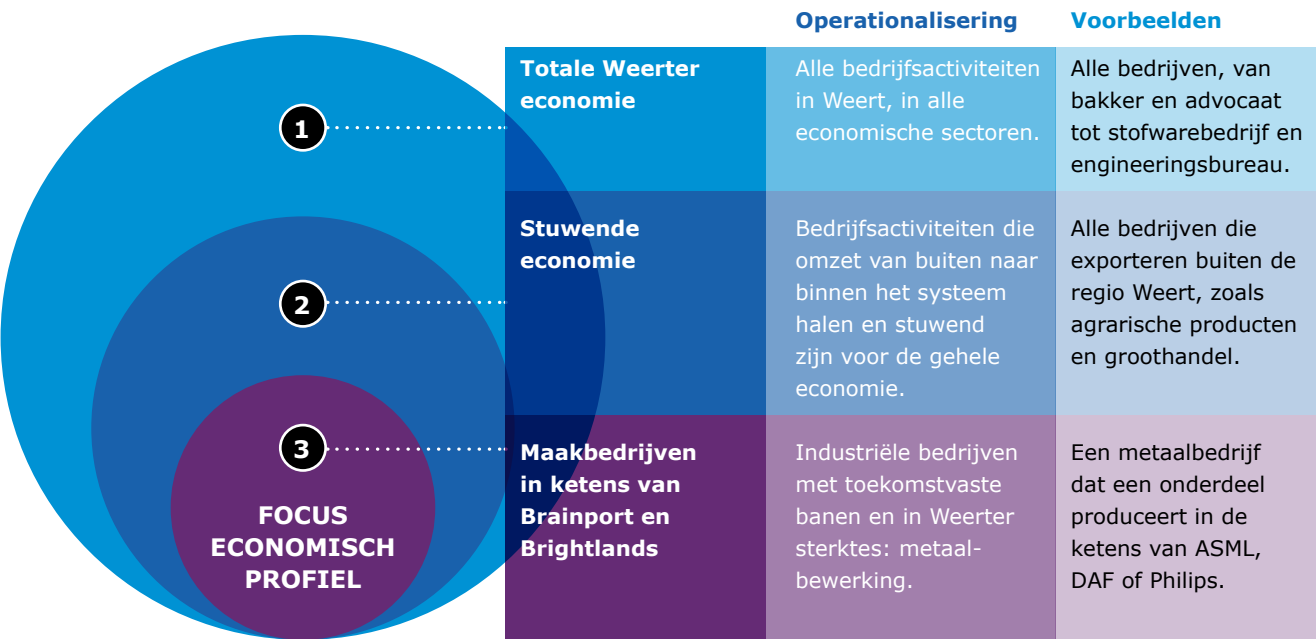
4.1 Realistisch ambitieniveau vertaald naar profielkeuze

Wanneer ambitieniveau 3 wordt vertaald naar een concreet profiel voor Weert, betekent dit dat Weert zich het beste kan richten op de zogenoemde stuwende bedrijvigheid. Inzetten op 'stuwende' bedrijvigheid' betekent sturen op producten en diensten die innovatief zijn zoals slimme maakindustrie of agrofood. Deze bedrijven genereren inkomsten voor de regio door (met name) goederen en/of diensten te verkopen buiten de regio.

De profielkeuze waarmee Weert zich wil onderscheiden richt zich op stuwende productiebedrijven in de maakindustrie die onderdeel zijn van waardeketens van de toekomst. Hier zit de economische verwevenheid met de Brainport-economie van Zuidoost-Brabant die zich richt op hightechindustrie in het bijzonder de machinebouw. Daarnaast kan de economie van Weert zich verbinden met de waardeketens en economische sterktes van omliggende regio's zoals agrofood (Greenport Venlo) en chemie en materialen (Chemelot).

Dit levert het volgende economisch profiel op:
Weert wil zich sterker profileren als een unieke plek in de technologische maakindustrie, in een modern industrieel landschap met directe verbindingen naar de hoogwaardige waardeketens van Brainport en de innovatieve clusters rondom de Brightlandscampussen.

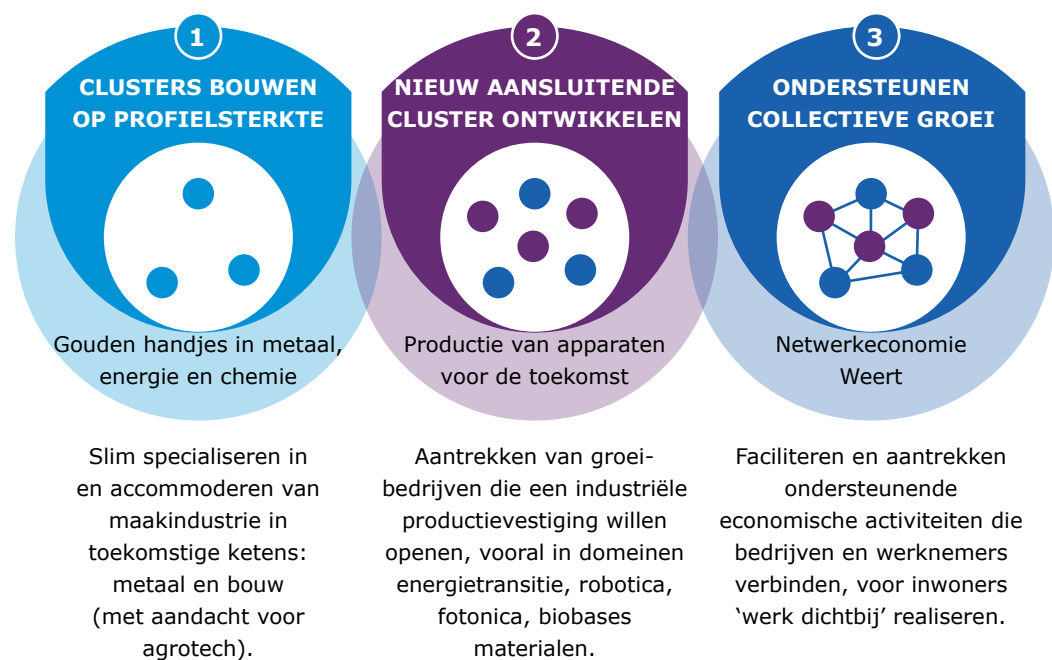
Figuur 3: Operationalisering van de profielkeuze (bewerking door Strategy Unit).

Bouwen aan clusters, nieuwe aansluitende clusters ontwikkelen en inzetten op collectieve groei is de weg vooruit.

Figuur 4: Werkrichting inzet op profielkeuze (bewerking door Strategy Unit).

Deze keuze betekent niet dat er geen aandacht meer uitgaat naar bijvoorbeeld detailhandel of recreatie en toerisme. Deze sectoren blijven belangrijk. Ook is het van belang om aan te geven waar niet meer op wordt ingezet: ongerelateerde logistiek, start-ups (op bedrijventerreinen waar Eindhoven bijvoorbeeld een betere omgeving voor biedt, wel die in o.a. de binnenstad) en bedrijven die producten produceren die geen toegevoegde waarde hebben in de totale keten van dit economisch profiel.

4.2 Gevolgen van de profielkeuze

Volgend uit de profielkeuze zijn er gevolgen voor andere thema's die tegelijkertijd randvoorwaardelijk zijn om dit profiel te kunnen realiseren zoals:

1. Energie

De maakindustrie staat bekend om haar hoge energieverbruik. Het inzetten op deze sector vereist daarom des te meer een energiesysteem dat hierop is toegerust. Dit is een grote uitdaging aangezien er door een toenemende vraag en aanbod van elektriciteit schaarste is ontstaan op het elektriciteitsnetwerk: netcongestie. De verwachting is dat de vraag naar elektriciteit de komende jaren nog zal verdrievoudigen. Om hier zo goed mogelijk op te kunnen inspelen hebben de gemeenten Cranendonck, Leudal, Nederweert en Weert gezamenlijk een studie uitgevoerd naar het energiesysteem van de toekomst. De centrale vraag in deze studie: Hoe zorgen we ervoor dat we op elk gewenst moment kunnen beschikken over voldoende en betaalbare duurzame energie om te voorzien in onze energiebehoefte?" Het expertrapport is bedoeld om inzicht te geven in de problematiek en om het gesprek met elkaar aan te gaan over hoe de ambities van de gemeenten verenigd kunnen worden met de centrale vraag. Het economisch profiel biedt een kader voor deze uitwerking en vervolgstappen m.b.t. bedrijvigheid.

Ook bedrijven zelf zullen slim moeten omgaan met hun energievraag. Energie-efficiënte machines en processen zijn van grote waarde. Bedrijven die investeren in energiezuinige technologieën winnen op het front van zowel duurzaamheid als kostenbesparing.

2. Mobiliteit

De keuze om Weert te positioneren als productielandschap binnen de waardeketens van de toekomst vraagt om een mobiliteitssysteem dat zowel de bereikbaarheid van werknemers als de logistieke stromen optimaal ondersteunt. Met een sterke verwevenheid met Brainport Eindhoven, de Brightlandscampussen en andere economische clusters in de regio, is een hoogwaardige en duurzame mobiliteitsstructuur essentieel.

Binnen de regio (MRE + Noord- en Midden-Limburg) is al veel in gang gezet om de bereikbaarheid te versterken en de mobiliteitstransitie vorm te geven. Er liggen concrete maatregelen voor een robuuste infrastructuur, waaronder de verdere optimalisatie van de A2-corridor, verbeteringen in de treinverbinding tussen Weert en Eindhoven en de ontwikkeling van multimodale hubs. Daarnaast worden OV-verbindingen verder doorontwikkeld en is de aanleg van hoogwaardige doorfietsroutes in uitvoering (Weert – Nederweert, als onderdeel van Weert-Venlo) en de doortraproute van Weert naar Eindhoven (F2) in voorbereiding.

Om de mobiliteit nog beter te laten aansluiten op het economische profiel, moet steviger worden ingezet op een aantal thema's:

- Goederenvervoer en logistieke efficiëntie:
De maakindustrie vraagt om een goed functionerende logistieke infrastructuur. Dit betekent dat ontsluitingen van bedrijventerreinen richting de A2 en andere economische knooppunten verder verbeterd moeten worden. Dit geldt zowel voor weg- als spoorverbindingen en grensoverschrijdende corridors.

- **Multimodale hubs en ketenmobiliteit:**
Het stimuleren van duurzame alternatieven voor woon-werkverkeer en logistiek vraagt om verdere doorontwikkeling van hubs zoals station Weert en station Maarheeze. Deze moeten optimaal aansluiten op regionale en bovenregionale vervoersnetwerken.

- **Duurzame en toekomstbestendige infrastructuur:**
De maakindustrie kent een hoge energiebehoefte, wat extra druk legt op het elektriciteitsnet. Dit vraagt om een mobiliteitsinfrastructuur die ruimte biedt aan innovaties zoals energie-efficiënte logistiek, emissievrij vervoer en slimme energieoplossingen op bedrijventerreinen.

Daarnaast vragen de groei van Weert en de toenemende mobiliteitsdruk om gerichte investeringen in de infrastructuur. Met name op de Ringbanen zien we in de huidige situatie al een doorstromingsprobleem, waarbij Ringbaan-Noord als, meest in het oog springende, knelpunt aan te wijzen is. In 2025 wordt een verkeersonderzoek naar de doorstroming opgeleverd, waarin de impact van de groei van Weert wordt geprojecteerd. De uitkomsten hiervan zullen richtinggevend zijn voor de benodigde maatregelen en investeringen om de bereikbaarheid en leefbaarheid te waarborgen.

- **Doorontwikkeling van fiets- en OV-netwerken:**
Naast autoverbindingen moeten de hoogwaardige OV- en fietsstructuren verder worden versterkt, zodat meer werknemers en bezoekers gebruik kunnen maken van duurzame vervoerswijzen. Dit vraagt om investeringen in doorfietsroutes, verbeterde stationsvoorzieningen en collectieve vervoersoplossingen.

Door deze thema's integraal te benaderen en te koppelen aan de economische strategie, wordt mobiliteit niet alleen een faciliterende factor, maar een concurrentievoordeel voor Weert als vestigingslocatie voor innovatieve maakindustrie.

3. Bedrijventerreinen

In de Omgevingsvisie is het palet aan werklocaties beschreven, ieder met een eigen profiel. Het gaat om acht bedrijventerreinen, één kantoorlocatie, de binnenstad/spoorzone en één perifere grootschalige detailhandelslocatie. Deze profielen blijven ongewijzigd (PDV terrein blijft PDV, Kampershoek blijft modern gemengd etc.), evenals de opgaven op het vlak van duurzaamheid en intensivering. Een nieuw bedrijventerrein zal conform het profiel primair gericht zijn op de maakindustrie met als uitgangspunten:

- Het terrein richt zich primair op de (keten van de) maakindustrie, van toelevering tot uitbesteding, maar biedt ook ruimte aan het lokale MKB;
- Met betrekking tot de kavelgrootte volgen we het provinciaal beleid (maximaal 5 hectare);
- Er wordt ingezet op arbeids- en kennisintensieve bedrijvigheid;
- Het terrein heeft zo weinig mogelijk impact op het landschap en wordt duurzaam en klimaatadaptief ingericht;
- Nieuwe bedrijvigheid is in de basis schoon en (indien haalbaar) aardgasloos. Het opwekken van 'eigen' duurzame energie wordt gestimuleerd (zonnepanelen op het dak) evenals het werken aan groen en natuurinclusief bouwen;
- Het terrein biedt ruimte aan bedrijven uit de zwaardere milieucategorieën, ook om mogelijk ruimte te geven aan circulaire bedrijvigheid.

Gedetailleerde voorwaarden worden vastgelegd in het op te stellen Omgevingsplan. Kantoren blijven geconcentreerd op Centrum Noord (grootschalig) en in de binnenstad. Ook de in de Omgevingsvisie genoemde herontwikkeling van de Spoorzone/Stationsgebied biedt, naast andere functies, perspectief voor kantoorvestigingen. Trends op de kantorenmarkt als een goede bereikbaarheid per OV, het belang van functiemenging en het kantoor als ontmoetingsplek kunnen in dit gebied hun beslag vinden. Voor de bestaande terreinen wordt onderzocht welke latente ruimte er in het huidige Omgevingsplan is om het risico op ongewenste ontwikkelingen zoveel mogelijk te beperken. Ook bekijken we of het mogelijk is om te sturen op het type bedrijvigheid door gebruik te maken van de juridische en planologische mogelijkheden die de Omgevingswet biedt.

Om in goed contact te blijven met ondernemers en eigenaren wordt het gemeentelijk accountmanagement anders ingericht. Het accountmanagement is een belangrijke schakel tussen gemeente en ondernemers – maar ook onderwijs, arbeidsmarkt en kennisinstellingen – en heeft hierin een cruciale makel- en schakelfunctie. Accountmanagers zijn de 'ogen en oren' van de gemeentelijke organisatie in de buitenwereld en hebben een belangrijke signaalfunctie voor het beleid. Middels een accountplan wordt er meer strategisch en proactief te werk gegaan, en de gegevens worden vastgelegd in een Customer Relationship Management (CRM)-systeem. Dit stelt de gemeente beter in staat om het maatwerk te leveren en de rollen en instrumenten in te zetten uit de Nota Grondbeleid (2024). Ook wordt de Omgevingsvisie elke vier jaar, dus elke coalitieperiode, geactualiseerd/herijkt. Daar waar een Omgevingsplan is vastgesteld is deze leidend. Een visie is pas relevant op het moment dat het Omgevingsplan aanpassing behoeft. De rechtszekerheid vindt hierin immers zijn borging.

4. Praktisch geschoold talent

Bedrijven, MBO-opleidingen en de gemeente werken momenteel samen aan de ontwikkeling van een 'Huis van de Techniek'. Dit biedt een kans om het technisch bedrijfsleven en het onderwijs nauwer te laten samenwerken, met als doel vraag en aanbod van technisch talent beter op elkaar aan te sluiten. Hoewel het vestigen van een volwaardige MBO/HBO-techniekschool in de stad niet realistisch is, zijn er wel mogelijkheden voor het aantrekken van satellietvestigingen of specialistische opleidingen en het versterken van samenwerkingsverbanden. Bijvoorbeeld door Weerter techniekbedrijven beter onder de aandacht te brengen bij studenten die op zoek zijn naar stageplaatsen of net zijn afgestudeerd.

5

Vervolg

Dit profiel beidt het economisch kader voor de gemeente en haar partners voor de periode 2025-2035. De komende periode wordt vastgehouden aan dit profiel en wordt breed ingezet op het gekozen ambitieniveau om dit profiel te realiseren. Omdat er al veel activiteiten, projecten en programma's op diverse thema's in gang zijn gezet wordt er aan de hand van dit profiel geen afzonderlijk actieprogramma opgesteld. Wel werken we door aan de activiteiten die al in lijn zijn met dit profiel, zoals verkenning van de samenwerking met de MRE, verkenning van subsidiemogelijkheden (zoals de Regiodeal), de ontwikkeling van het Huis van de Techniek en de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein en de Spoorzone. Tevens zal dit profiel ook tot uiting komen in de profilering of marketing van Weert. In nieuwe activiteiten, beleidskaders of programma's, zoals het Omgevingsprogramma Bedrijventerreinen en het Omgevingsprogramma Buitengebied en Energie, wordt het profiel als uitgangspunt gehanteerd. Parallel met de actualisering van de Omgevingsvisie zal een evaluatie plaatsvinden van het economisch profiel om de voortgang en impact van de gestelde doelen te beoordelen.

Voor de implementatie van dit profiel denken we verder onder andere aan de volgende activiteiten, die deels ook in de Omgevingsprogramma's terugkomen:

Slim specialiseren in en accommoderen van maakindustrie in toekomstige ketens

Voortbouwen op bestaande sterktes binnen de maakindustrie en toeleveranciers in groeimarkten zoals metaal en bouw. Crossovers tussen technologie en agro-food, met nadruk op landbouwtechnologie en voedselverwerking worden versterkt. Passend bij de rol van de gemeente betekent dat:

- Focus op bedrijven die passen bij het economisch profiel. Dat kan door strategische samenwerkingen met (potentiële) kartrekkers in het bedrijfsleven op te zetten. En het kan door ondersteuning te bieden aan bestaande bedrijven om onderling tot meer samenwerking te komen.
- Afstemmen van het huidige en toekomstige bedrijventerreinenbeleid op het economisch profiel. Gebruik het economisch profiel om passende ruimte te krijgen voor nieuwe bedrijventerreinen. En stuur vervolgens op profiel-versterkende bedrijvigheid in het uitgifte beleid en de kaders van ruimtelijke ordening.
- Identificeren en benoemen van bestaande specialisaties in de maakindustrie en toeleveringsketens; proactieve communicatie borgen via meerdere kanalen en in samenwerking met Weert Marketing.
- Het economisch profiel gebruiken in de wijze waarop integrale vraagstukken benaderd worden. Het economisch profiel bevat voldoende ingrediënten om de trots van Weert te versterken en is daarmee helpend in de proactieve stappen die binnen Weert gezet worden bij de groeiambities.

Aantrekken van bedrijven met groeipotentieel

Aantrekken van bedrijven die hun industriële productie willen uitbreiden, met focus op groeidomeinen zoals energietransitie, robotica, fotonica en biobased materialen:

- Faciliteren van nieuwe industriële vestigingen die het verdienvermogen versterken en groeipotentieel hebben; identificeren en benaderen van bedrijven in het bijzonder in energietransitie, robotica en fotonica en andere Brainport- of Brightlands-gerelateerde sectoren. Stimuleren van de vestiging van innovatieve agrotech scale-ups.
- Formuleren van een acquisitiebenadering passend bij dit profiel samen met daartoe uitgeruste organisatie zoals LIOF, marktpartijen en de Metropoolregio Eindhoven.

Faciliteren van ondersteunende economische activiteit

Dienstverlenende bedrijven, bouwbedrijven en stedelijke economie aantrekken die complementair zijn aan de economie in en rondom Weert (zoals Brainport), inclusief toerisme en stedelijke dienstverlening.

- Faciliteren van vestiging van service- en verkoopkantoren in Weert
- Stimuleren van initiatieven voor shared office- en meetingfaciliteiten die door de markt worden gedragen. Gebruik maken van de kansen die het intercitystation en de spoorzone bieden. In de aankomende visie op de spoorzone een heldere economische kansenagenda formuleren.
- Alert zijn op het mogelijk aantrekken van formules die de stedelijke economie van Weert kunnen verrijken en versterken. Daarbij de ontwikkelingen in de markt goed in de gaten houden en versterken van het netwerk waarin de gemeente Weert zich bevindt.

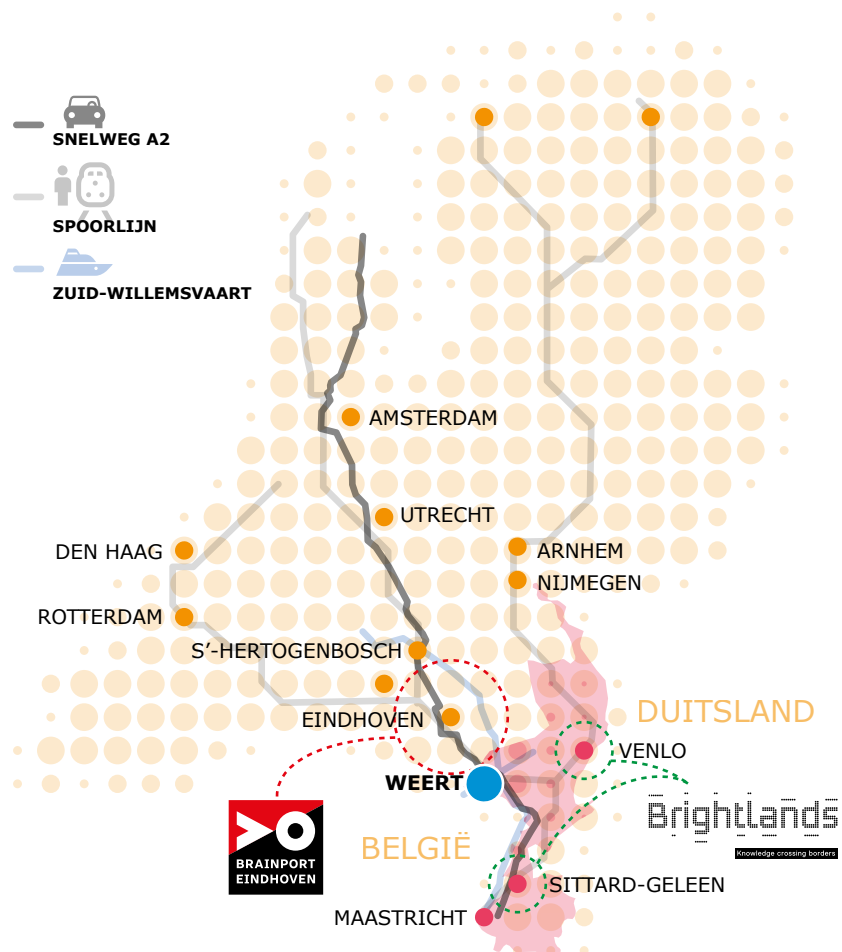
Stille Implementatie: Beperken van niet-relevante activiteiten

Bewuste keuzes maken om economische activiteiten te ontmoedigen die niet aansluiten bij het profiel of een te groot beslag leggen op schaarse middelen zoals ruimte, energie en arbeid waaronder ongerelateerde logistiek en bedrijven die producten produceren die geen toegevoegde waarde hebben in de totale keten van dit economisch profiel:

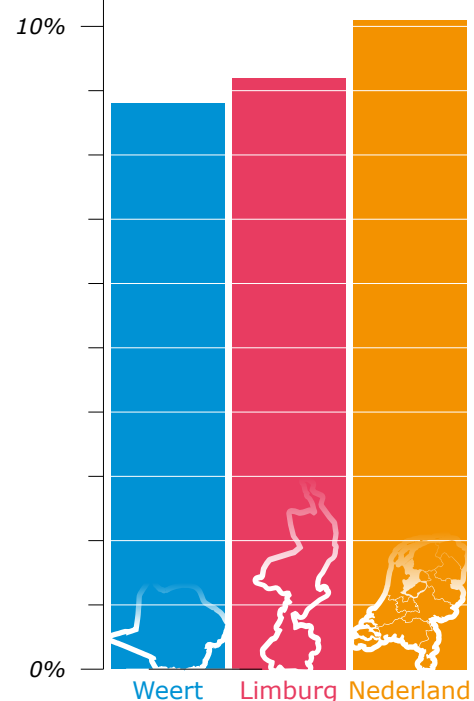
- Vermijden van het aantrekken van bedrijven buiten de strategische focus van Weert; formuleren van aanknopingspunten in beleid voor ontmoediging.
- Inhoudelijke sturing bij toekomstige gronduitgifte; prioritair maken ten opzichte van financiële opbrengsten en een (financiële) voorziening creëren om deze werkwijze te kunnen volhouden.

Uitbreiding van regionale samenwerking: Brainport/MRE, Greenport en Chemelot

Weert verstevigt de regionale banden binnen de Brainportregio en profileert zich als aantrekkelijke locatie voor bedrijven en inwoners die buiten Eindhoven op zoek zijn naar nieuwe mogelijkheden. De gemeente anticipeert met een proactieve aanpak op deze regionale dynamiek. Uitgangspunt daarbij is beheerste groei vanuit eigenheid. Om de samenwerking formeel te maken, willen de Gemeente Weert en de Metropoolregio Eindhoven (MRE) nader samenwerken op thema's zoals talentontwikkeling, mobiliteit, wonen en werklocaties. Daarnaast versterkt Weert de connectie met Greenport, Chemelot en met Kempen Airport dat een economische rol speelt voor de regio in zakelijke vluchten (General Aviation).

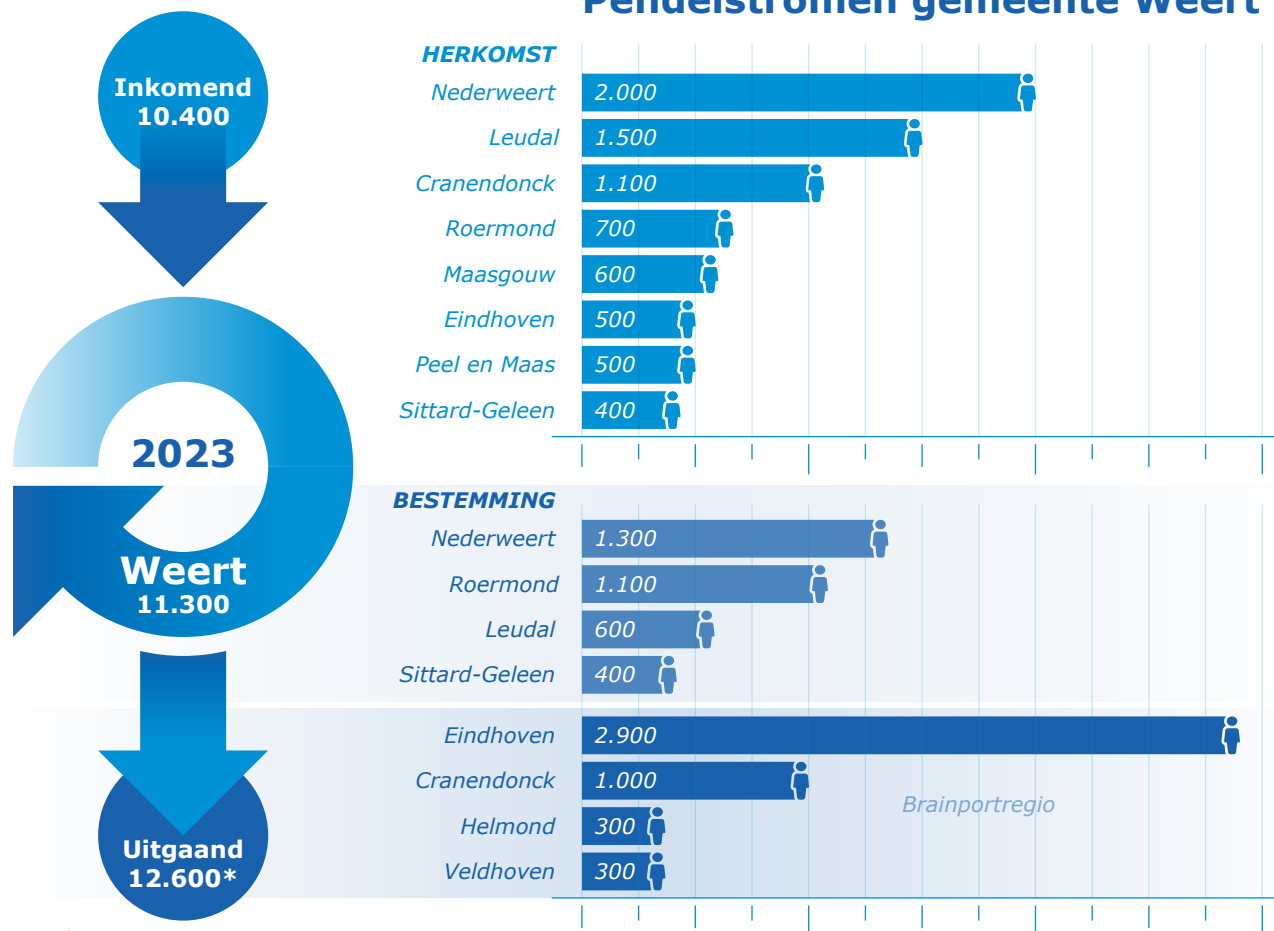

Onbenut arbeidspotentieel

Kerncijfers beroepsbevolking
Bron: CBS 2024 / Arbeidsmarkt InZicht 2024 / Waarsaatsjegemeente 2024

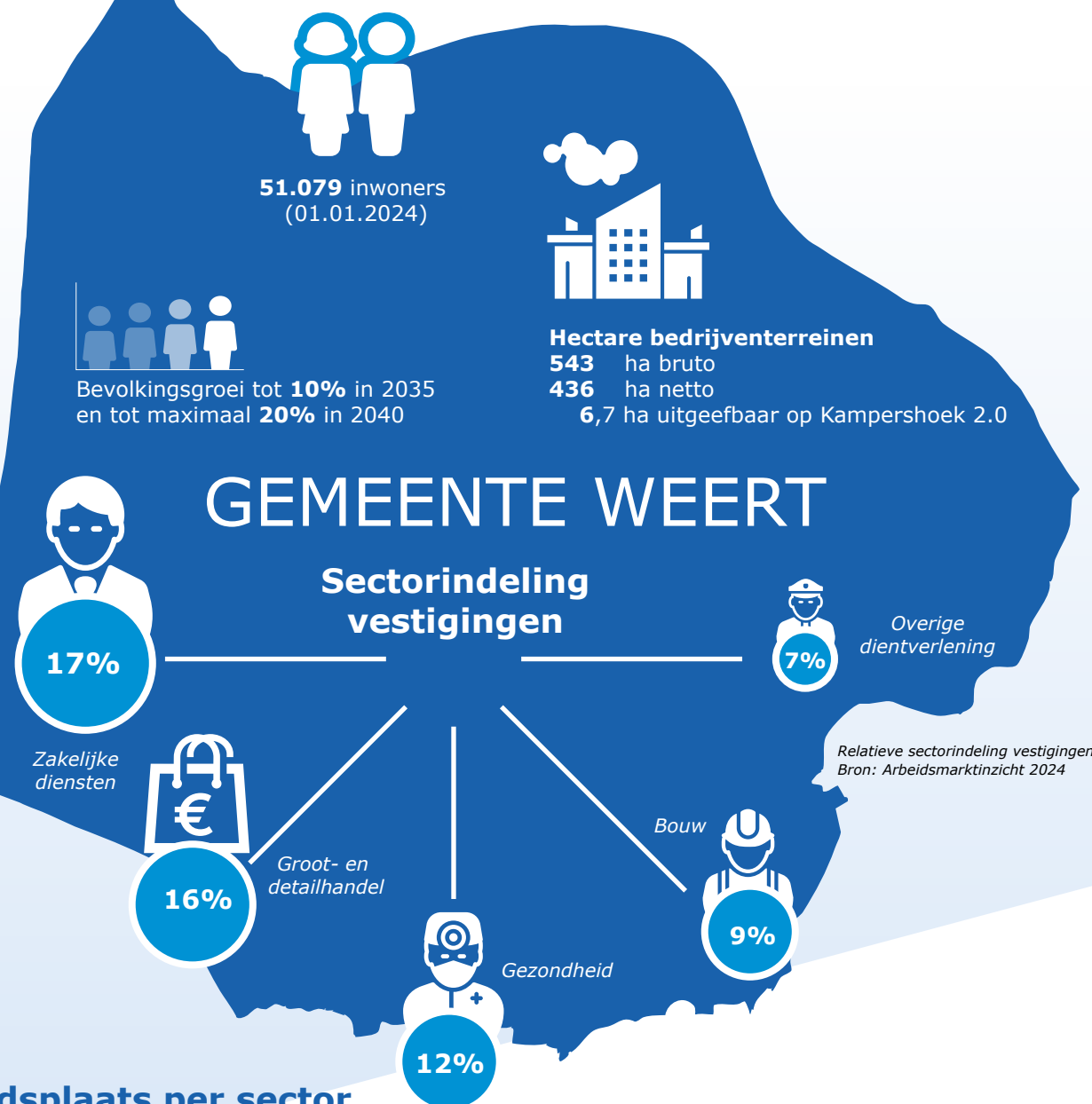
Pendelstromen gemeente Weert

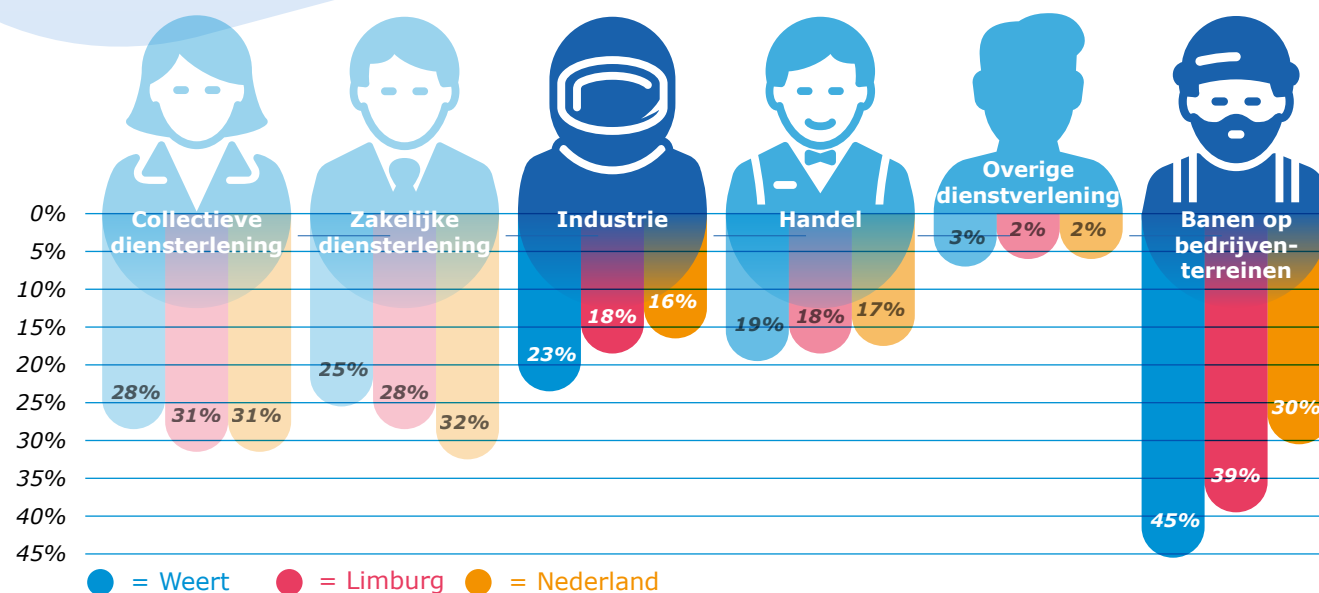
* Waarvan ongeveer 50% naar de Brainportregio

Bron: CBS

GEMEENTE WEERT

Arbeitsplaats per sector

Postbus 950
6000 AZ Weert
www.weert.nl